

Folklorni ansambl SESVETSKA SELA – DJEČJI ANSAMBL

13.05.2016. - Narodno sveučilište Sesvete, 18:30 sati

„OD FAŠNIKA DO BUŠA“
dječja šetnja hrvatskim narodnim običajima

Kao i prošle godine koncert je održan u polupraznoj dvorani Narodnog sveučilišta Sesvete. Gđa Tkalčec, predsjednica ansambla, u uvodnom govoru objasnila kako je to zbog angažiranosti roditelja oko presvlačenja djece, razumljivo i logično objašnjenje, no ipak šteta da toliki trud ne bude viđen od većeg broja publike.

Program je bio koncipiran prema kronološkom prikazu godine dana hrvatskih narodnih običaja po uzoru na djela Milovana Gavazzija i Vitomira Belaja, ali kako je navedeno, gledanih iz perspektive djeteta. Ideja mi se u biti sviđala, ali možda je trebalo malo više angažiranosti i vremena u realizaciji.

„Tu za repu tu za len“

(dječji fašnički običaji, pjesma i plesovi Međimurja)

Koreografija: **Andrea Kager**

Glazbena obrada: **Mario Pleše**

Koncert je počeo koreografijom „*Tu za repu, tu za len*“, koja, ako se dobro sjećam, ima dosta dodirnih točaka s lanjskom „*Igrajte nam japa*“. Razlika je primjetna i u odabiru jer su ovdje pojedina djeca bila odjevena kao maske, i to u zimske varijante nošnji, što je bilo prikladno i dobro realizirano ako promatramo duljinu donjih rubova. Ipak, pri samom odijevanju trebalo bi pripaziti da se vezuju rukavi, da pregače budu izglačane te da dječaci s malo više pažnje utiru hlače u čizme. Kao što znam često napomenuti, prve točke programa trebale bi biti zaista besprijekorno odjevene zbog neograničenog vremena dostupnog za pripremu.

Tamburaši su bili primjereno i uredno odjeveni. Kod malenih djevojčica, koje su prikazivale običaj umivanja, primijetila sam „riblje kosti“ koje bi trebalo u potpunosti izbjegavati te jednu nepočešljanu dječjačku kosu, koju preporučam uobličiti za scenski nastup.

Dječaci iz Resnika bili su primjereno i uredno odjeveni, jedino je moje pitanje zašto crni šeširi?

„Birajmo si frajlicu“

(dječje igre, pjesme i plesovi Podravine)

Koreografija: **Morana Podnar**

Glazbena obrada: **Vedran Kolarić**

Dječje igre, pjesme i plesovi Podravine pod nazivom „*Birajmo si frajlicu*“ koji su me podsjetili na prošlogodišnju točku „*Svi u kolu mirno stojte*“, izvela je skupina djece „srednje dobi“ prema starosti izvođača na ovom koncertu. Nošnje djevojčica i dječaka bile su primjerene i unatoč nedovoljnom broju originalnih komada, lijepo je bilo smišljeno kako djevojčice koje imaju podravsku košulju, nemaju pregaču i obrnuto. Unatoč dobroj ideji u realizaciji bilo je odstupanja u duljinama sukanja, u pojedinim slučajevima su virile podsuknje, a bilo je i neusklađenih duljina

pregača. Za razliku od odijela, moram pohvaliti izvrsne frizure pa ostajem u dilemi kako uspješno realizirate frizure (koje je teže napraviti), a ne možete duljine donjih rubova ili međusobnu usklađenost sukanja i pregača? Duljine hlača kod dječaka također bi trebalo bolje uskladiti.

„Sveti Juraj vu zelenju“

(jurjevski običaji, pjesme i plesovi Hrvatskog zagorja)

Koreografija: **Andrea Kager**

Glazbena obrada: **Mario Pleše**

Slijedeća nam se predstavila najstarija dječja skupina, ovaj put jurjevskim običajima, pjesmama i plesovima iz Hrvatskog zagorja „*Sveti Juraj vu zelenju*“, koja me podsjetila na lanjsku "*Sve ptičice zapjevale*". Odabir jednog tipa zagorskih smatram sretnijim odabirom od prošlogodišnja dva, kao i nekorištenje prsluka kod najmanjih djevojčica, no potrebno je staviti pojas ukoliko prsluka nema. Uz pravilan odabir bitno je da nošnja bude obučena u skladu sa scenskim uzusima, dakle da donji rubovi budu poravnati, što u više slučajeva nisu bili, da duljine sukanja i pregača budu usklađene, da ne ispadaju detalji poput mašnica (prilikom stavljanja provući kroz gumicu) i grančica jer umanjuju scensku uspješnost izvedbe.

Nakon toga uslijedio je prikaz „*Križarice Boga mole*“ – pjevački pohod djevojčica o blagdanu Duhova koje su bile primjereno obučene, ali nisu bile usklađene u duljinama pregača i rubina te nisu imale odgovarajuće frizure.

„Slavonijo i u proljeće si zlatna“

glazbeni intermezzo

Dvojica svirača na tradicijskih glazbalima bili su relativno usklađenih duljina košulja, urednih frizura te uglačanih čizama. Pažnju su odvlačili rekviziti iz Jurjevske točke, zaboravljeni na sceni pa preporučujem odgajati djecu da nakon izvedbe pakuje rekvizite.

„Međimurski dječji svati“

Koreografija: **Morana Podnar**

Glazbena obrada: **Vedran Kolarić**

Opet ista situacija kao i s Podravinom, vrlo uredne frizure, no nedovoljno je pažnje uloženo pri odijevanju, tako da su neke pregače bile predugačke (jedna zaista drastično), neke prekratke, a općenito duljine svih nošanja nisu bile usklađene. Inače vrlo simpatična i dojmljiva koreografija u potpunosti prilagođena djeci, sa maštovito zamišljenom odjevnom notom koja prikazuje svatove pa je zaista prava šteta da tako zakaže u realizaciji.

„Lepo moje bratinečko polje“

Koreografija: **Andrea Kager**

Glazbena obrada: **Mario Pleše**

Pjesme i plesove Bratine „*Lepo moje bratinečko polje*“ izvela je starija dječja grupa. Kao i prošle godine nošnje četiriju djevojčica u bjelinama bile su drastično kraće od ostalih, a i međusobno neujednačene u duljinama. Zaista mi je teško povjerovati da nije moguće ostvariti neki napredak na tom polju. Kao što sam i lani napisala, ukoliko se odaberu dva tipa nošnje unutar jedne točke, odstupanja veća od 20 cm u duljini nisu scenski prihvatljiva pa stoga preporučujem, ili odabrati novu varijantu, ili posuditi nošnje sukladno proporcijama djevojčica koje ih nose. Djevojke u crvenim bratinečkim nošnjama nisu bile usklađene u duljinama haljina i pregača kao i međusobno pa je sve djelovalo nedorečeno. Uz to opet su bile prisutne kombinacije dijelova nošnji koji ne idu zajedno. Duljine košulja dječaka također nisu bile usklađene.

„Sveti Niko svijetom šeta“

„*Sveti Niko svijetom šeta*“ izvela je najmlađa grupa djece koja su bila simpatična, skladno odjevena i bosa, što je autentično, ali ako ipak malo razmislimo o godišnjem dobu u kojem se ovi običaji odvijaju, možda i nije najprimjerenije rješenje. Budući da se radi o istoj grupi djece opet su bile viđene „riblje kosti“ te raspuštena dječaka kosa.

„O sveta tri kralja“

Djevojčice su bile odjevene u pojednostavljenu varijantu nošnje zagrebačkog prigorja, a dječaci u crno- bijele kombinacije. Ne znam zašto je tako odabrano, ali nije mi djelovalo usklađeno i nisam zapamtila da je ovo običaj baš iz zagrebačkog prigorja pa zašto ga onda smještati u bilo koji lokalitet i na taj način mu odrediti pripadnost koju zapravo nema? I u ovom prikazu bilo je problema s usklađivanjem donjih rubova nošnji međusobno te usklađivanjem duljina sukanja i pregača.

Baranjske buše- baranjski pokladni običaji

Točka je započela plesom i pjesmom najmlađe dječje skupine, koju rastjeraju prilično odrasle buše, nakon čega ulazi starija skupina djece koja izvodi nekoliko plesova. Potom cijeli ansambl izvodi brojalicu čime koncert završava. Svi o sada navedeni problemi bili su prisutni i u ovom prikazu.

Voditelji i koreografi dječjih plesnih skupina:

- Irena Lacić
- Morana Podnar
- Andrea Kager

Glazbeni voditelji:

- Mario Pleše
  - Vedran Kolarić
  - Tomislav Habulin
-

Zaključno:

Ovo je bio uspješan nastup. Vidljiva su nastojanja da se učini nešto novo i da djeca budu odjevena u skladu s područjem koje prezentiraju, no još uvijek ima puno mjesta za poboljšanje. Kod najstarije skupine primijetila sam uvažavanje nekih sugestija vezanih za odabir nošanja, no realizacija što se tiče odijevanja bila je jednaka ili čak lošija nego lani. Jednostavno je vidljivo da se tome ne posvećuje dovoljno pažnje. Naravno da je to zahtjevno i upravo zato je i potreban proces koji dovodi do podizanja kolektivne svijesti o važnosti scenskog odijevanja, prvenstveno usklađivanja unutar plesača koji se istovremeno nalaze na sceni. Kod srednje skupine također je potrebno razvijati taj osjećaj u istom smjeru. Kod najmlađe skupine potrebno je više pažnje obratiti segmentu frizura. Zanimljivo je kako u biti grupa sama pokazuje koliko koji voditelj inzistira na pojedinom segmentu. Većina spomenutih propusta može se popraviti sastavljanjem uputa za roditelje, pokaznim odijevanjem te probama u nošnjama, kako bi i djeca i roditelji, odnosno oni koji pomažu u odijevanju, dobili potrebnu edukaciju te se osjećali sigurnije i opuštenije.

Prošle sam se godine osvrnula na programski koncept prema odabiru zona pa nema potrebe da se ponavljam. Svakako je učinjen korak ka uvođenju novih koncepcija, no zasigurno su se prikazani običaji izvodili i u krajevima koji nisu zastupljeni ovim konceptom. Preporučam još više istraživanja novih etnokoreoloških područja, zatim odabira materijala te sukladno tome nošnji. Nemojte biti plašljivi, odvažite se te istražite i postavite nešto potpuno novo, svoje, još neviđeno na sceni, krenite iz krajeva otkud dolazite, pitajte svoje bake, iznenadit ćete se koliko neiskorištenog materijala još postoji i razveseliti svoje učenike. Sretno!!

Katarina Horvatović,
diplomirana etnologinja i profesorica pedagogije